

J E L E N K Ö R.

33. szám.

Pest szerda april. 23dikán.

1834.

Foglalat: Magyar és Erdélyország (173—75 orsz. ülések. Ferdinand kir. főhg. fogadtatása Erdélyben, 's országgyűlést egybehívó levél. Argo a' Vaskapun túl. Gyapju iránti kinézés. Kinevezések). Franciaország (Temps, Tribune 's Courrier egyveleg hirei; Lyonban zendülés; des Débats megjegyzése a' mostani kormány felől; nemesítések 's a' t.). Belgium (a' brüsseli zavargás oka 's kimenete). Spanyolország (új kölesön 's új összeesküvés; Estellánál ütközet; carlista fővezér 's francia consul közti levelezés); Schweiz. Görögország. Gabonaár. Pénzkelet.

MAGYAR- és ERDÉLYORSZÁG.

Pozsony april. 18. A' közelebbi 173—75 orsz. ülésekben a' városi szék rendezését tárgyozó további szakaszokat folytatván, azok is az előleges kerületi határozat szerint fogadtattak el. Hogy t. i. (4ik §.) nemesekre nézve adóssági pörökben, midőn csupán városi telek van különösen hypothekául lekötve, ugyan városi bíróság; — midőn pedig általános hypotheka; vagy nemessel polgári vegyest van kötelezve, akkor nemesi bíróság ítéljen. 5. §. Adó-tartozások iránt a' nemesek szinte városi hatóság alatt álljanak; (de nem házbéri tartozások iránt, ha csak magokat erre különösen írásban nem kötelezék). 6. §. Az előre bocsátottakhoz képest városi törvényszék által nemesek ellen hozott ítéletek, ha a' városi telek kevés, compassualis mellett nemesi birtokban is végre hajtatik. 7. §. Kik nemességüket bebizonyítani nem tudják, mind értéki mind személyi ügyekben városi hatóság alá tartoznak; nem így a' nemesek szolgálói, kivévén azon eseteket, melyekben magok a' nemesek is az alá tartoznak.

Kir. főhg. Ferdinand fogadtatását következőn írják le az Erd. Híradó és Vasárnapi újság: „Rég ohajtott ünnepi pompát szemlélénk april. Sikán. Föls. fejedelmünk képviselője 's a' nem sokára tartandó országgyűlésen biztosa ausztriai főhg. Estei Ferdinand ő kir. fönsege e' napon tartá fényes bejövetelét Kolozsvárra. Már az előzőtt napon, hétfőn, több rendű tisztelkedő küldöttség ment ki a' nagyváradi utra ő kir. hgségének üdvözlésére. Erdély határán ns. Kolozs megye igazgató főbírája Sombori András ur, utána pedig Kis-Sebesben Kolozs megye küldöttsége tevő meg elfogadó tiszteletét; e' küldöttséget gr. Bethlen Elek ur vezérlé, kinek hazafiai ékes magyar beszédben mondott üdvözlését a' főherceg hasonlóan magyarul és kegyesen viszonozá. Ez nap éjszakára Ő Fensége kormányzék elnök báró Jósika János ur zentelkei jószágán szállott meg. Más nap utját

folytatván Szász-Fenesen a' kormányzék nevében alelnök gróf Kornis János ur által üdvözlöttek. Fenesen innen számos főrendü uraság fogadá lóháton ő kir. Magasságát 's idősb gróf Bethlen Pál ur tisztelő beszéde után ő hgségét kíséré. A' város végén várták a' ns. város előljárói magyarosan öltözött lovas polgárokkal, hol Pataky Mihály főbíró ur beszédjét fogadván 's viszonzván mindig magyarul, minden elibe ment üdvözlőji 's elfogadói kíséretében beindult a' városba. Délutáni egy órakor a' fellegrvárbul döngő álgynk adák hirül a' várakozó népnek a' fényes sereg közelítését. Ben a' városban monostorkaputól fogva, egész Ő Fensége szállásaig, u. m. a' piac-soron levő nagy Bánfiházig két sor jelelé ki az utat. Jobbjárul a' magas vendégnek katonák állottak, balról polgárok és tanuló ifjuság. A' polgárság czéhenként vala fölösztva, mindenik ez alkalomra készült új selyem zászlóval. A' két sor között ment elől a' városi lovas polgárság, azután a' főhg. saját kamarásával gróf Mitrowszki József urral egy 6. lovas hintóban. Mellettük 's utánuk lovagoltak a' fennebb említett uri rendek 's katona tisztek. Számos hintó rekeszté be a' menetet. Ez alatt álgyn-lövések 's éljen kiáltások hangzottak. Szállására érkezvén a' kormányzék tanácsnokai és városi tanács tisztekedtek ő kir. Magasságának. Beszédet tartott n. m. Kovács Miklós püspök ur ugyan csak magyarul, mellyre a' főhg. hasonlóképen válaszolt; azután a' piacra nyíló erkélyre kiállván az előtte szép renddel elléptetett lovas és sor-katonaságot, városi lovaságot, és zászlójik lehajtásával hódoló czéheket végig szemlélte 's a' tömérdek sokaság „éljen“ei közt a' terembe visszatért. Két óra után báró Jósika János kormányzék elnök ur pompás ebédjét tisztelte meg ő kir. Magassága, melly alatt az áldomásokat álgyn-durrogások viszhangzák. Estve az egész város rendkívül fényesen kivilágított 's a' főhg. szállása előtt az ev. ref. collegiumbeli tanuló ifjuság fáklavilágnál ez örömmünepre

készített énekeket zenge, mellyeket ő Magassága az erkélyen állva hallgatott; az éneket újra éljenek rekeszték.

Kolozsvár april. 15. Az erdélyi főmélt. igazgató tanács következő levelével adá minden törvényhatóságnak tudtára a' majus 26-ikán Kolozsvárott megnyitandó országgyűlést: „Salutem, et gratiae caes. regiae incrementum! Méltóztatott Ő Főlsége a' közelebb múlt böjtmás-hava (martz.) 18-ról ezen kir. főigazgató tanácshoz bocsátott kegyelmes kir. levele által azon kegyes kir. akaratját 's rendelését nyilatkoztatni ki: hogy jóllehet azon környülállásoktól, mellyek a' közelebb lefolyt idő alatt Ő Főlségének kormányja alatt levő népek közös boldogításával foglalatokodó a' tyai szívet terhes gondokkal elfoglalák, a' jelen időnek állása nem sokat különbözik, még is azon őszinte kegyes indulatjának, mellyel ezen nagy fejdelemség 's hozzá tartozó részek törvényeinek sértetlenül megtartása iránt viseltetik, bizonyosságát akarván adni, az ország három nemzeteiből álló Rendeknek ezen sz. kir. Kolozsvár városában szokott módon tartandó közönséges gyűlését jövő pünköst hava (majus) 26-ik napjára kihirdettetni, 's ezen országgyűlésen más oda tartozó tárgyak előtt, mellyek iránti kegyelmes akaratját a' teljes hatalmu kir. biztostul fogják az ország nemes Rendei bővebben megérteni, a' következő tárgyakat kívánja elővételni: u. m. hogy az ország cardinalis (sarkalatos) 's más Ő Főlsége által provisorie (ideiglen) kipótolt főbb hivatalaira szokott módon candidatiók tétessenek 's kegy. kinevezés végett Ő Főlsége elibe terjesztessenek; — ez meglevén, az ezelőtti országgyűlésről Ő Főlsége elibe terjesztett törvényjavaslatokra 's fölírásokra költ kegy. kir. válaszok kihirdetessenek, 's a' kir. megerősítést nyert törvény-cikkelyek törvények sorába iktattassanak; — ezek után pedig az 1791: 64. t. cikkelyben kirendelt országos biztosságok munkáinak, mellyek még országgyűlésen megvizsgálva nincsenek, az időközben változott környülállásokhoz alkalmaztatására (az 1791: 27-dik t. cikkelyben említett urbéri tárgy elrendelésére különös tekintet levén); továbbá az országos biztosságok által be nem végzett munkák mentül hamarabbi kidolgozására 's általjában mindenek olly móddal leendő elkészítésére, hogy ezen munkálatok segedelmi-vel az ezután közelebb tartandó országgyűlésen azon tárgyakban gondos törvények hozathassanak, — egy vagy több biztosság ren-

deltessék. — Valamint annál fogva, minden igaz hazafi e' rég ohajtott országgyűlésnek tartására nyujtott alkalmatosságot teljes örömmel 's Ő Főlségéhez tartozó háladatos tisztelettel fogadja, ugy a' ns. Rendeknek (v. Kegyelmeteknek) ezennel meghagyatik, hogy a' feljebb megírt napon és helyen articularis büntetés alatt magok kebeléből a' követek választása iránt az 1791: 11dik t. cikkely rendszabása szerint kinevezendő érdemes és alkalmatos követeik által megjelenni 's az országgyűlésen a' köz jóra végig munkálkodni kötelességüknek ismerjék. In reliquo atefata sua Majestas Sacr. benigne propensa manet. E' regio magni principatus Transsylvaniae Gubernio Claudiopoli die 9a aprilis anno 1834.“ — Erd. Hiradó.

A' gőzhajói társaság igazgatóságához sebes postán érkezett tudósítás után: Argo gőzhajó april. 11kén reggel a' Vaskapun terhestül minden szerencsétlenség nélkül keresztül ment, 's így Galaczig, mint rendeltetése helyéig többé semmi akadály. A' Vaskapun innen levő, szinte nem kis veszedelmű gátakon mint az Izlás és Tachtalia, vagy egy névvel Gyerdap vizrohanásokon, (mellyek elsőjénél a' 380 öles Duna a' vasboronaként szélességében elvonuló szirtek közti zuhanás 40 ölnyire, a' másikon pedig a' folyam 560° szélességében 300 ölnyire tart), még 6-ikán vergődött keresztül hasonló szerencsével. A' Vaskapu (törökül Demir-kapi) tulajdonképen a' Duna medrében meredező v. hajótörésre orozva rejtező sziklacsoport. Ez Uj vagy Török-Orsován alul 880 öllel fekvő Gornya (felső) Belega, 's az ezen alul 290 öllel nyuló Dolnya (alsó) Belega nevű helyeknél kezdődik 's a' hajó legelőbb is Roszbojnik veliki (nagy) 's Golubacska mali (kis) nevű, egymástól 60 ölnyire álló sziklák közt bukdoz keresztül, azután a' Roszbojnik mali 's Golubacska veliki szirtek közt, továbbá az ide 130 öltre eső Kralyovac és Medzea 's végre az ide 130 öllel lejjebb eső Czufuezki Kamen nevű a' csaknem 700 öles folyam ágyában ülő tömérdek kiálló 's lappangó veszélyes sziklafésű 's gereben közt. (Lásd 1833iki 101 és 2iki Társalkodónkat).

Ugyan e' tárgyról az Oest. Beob. még következőt közöl: A' vett tudósításokból kitetszik, hogy a' mondott helyeken csakugyan akadályokat állita föl a' természet, de mellyeket elővigyázattal és csak kissé kedvező vizállás mellett is főkép gőzhajókkal könnyen legyőzhetni; hogy továbbá az erőművek alkalmazása e' helyeken rendkívüli sikerrel

haszn
keres
tosko
biztos
nem t
felé,
igazg
utnak
szen,
a' há
szere
közöl
közt a
hogy
talma
annak
talán
Fonto
hajó
re Pe
annyi
dékel
föl,
tul k
litand
Galac
fürdő
semm

sárró
ket i
hézk
dozás
csök
gyap
menn
sokb
kész
gyár
term
nélf
gesb
dolog
még
kodó
beli
letü
torit
kes
lárma

ra, I
Bara
vezt

használták. Az Argo hajó, miután rajtuk keresztül tört, raktárak föllállításával foglalkozik, hogy így magát tüzelő szerek iránt biztosíthassa, minthogy ilyenek a vidéken nem találhatók, azután folytatja útját Galacz felé, 's onnét ismét vissza Hidostzitzáig. Az igazgatóság mihelyt e' visszatérés mellett az utnak mennyi időbe kerüléséről tudósítást vesz, azonnal kiadja az illető tarifát, hogy a' három hajó utazási összeköttetését rendszeresítse; egyébiránt ez összeköttetési eszközök biztosítása végett Moldova és Orsova közt a' munkák szorgalmasan folynak, 's minthogy a' magas kormány e' vállalatot olly hatalmasan pártolja, reményli az igazgatóság annak bővebb kiterjesztéséről a' részvevőket talán még az idén is bizonyosakká tehetni. Fontos azon körülmény is, hogy a' három hajó az idén legelőször gyűlt össze egyszerre Pestnél József vásár alkalmakor 's még is annyi lett a' szállítandó áru és utazó az al vidékekre, hogy valamennyit alig fogadhaták föl, 's a' hajók tömve rakva voltak. Mostantul kezdve fölvállal már a' hajó minden szállítandó holmit 's minden irányban le egész Galaczig 's föl úgy, mint lefelé, 's a' mehádiai fürdők könnyű 's kényelmes látogathatása semmi akadályt nem szenvedend ezentul.

Gyapjutermesztőinknek a' frankfurti vásárról april. 4ikén a' müncheni hirlap után ezeket írhatjuk: hogy ott a' gyapjuvétel igen nehézkes vala, 's okául e' kereskedési ág akadózásának azt mondogatják; hogy a' gyapjuár csökkenését mindenki lesten lesi, 's így a' gyapjútlan gyárnok is tétováz a' szükséges mennyiséget beszerzeni. A' belga gyár-városokban pedig egészen elsilányult a' gyapjuműködés a' gyapju nagy ára miatt, mivel a' gyárbirtokos azt állítja, hogy illy magas áru terméket csak veszteséggel munkáltathat, ennélfogva gyapjuvásárlását csak a' legszükségesebb mennyiségre szorítja, hogy gyára épen dologtalan ne heverjen; mind ezek daczára még is rendületlen áll a' mult számú Társalkodónkba iktatott „Reményszózat“ gyapjuárbeli biztos kinézésinkre, 's így józan eszméletű gazdát nehezen fog elámitni, vagy tántorítani, következőleg károsítani a' bármely mellékes 's egyoldalú szempontból keletkező vaklármá.

Bécsben a' cs. kir. egyetemi udv. Kamara, keblében megürült egyik concipistaságra Baranyay Ferencz concept. practicansát nevezte ki.

Ő csász. kir. Főlsége Szeth József budai

30adost hosszas hiv szolgálati tekintetéből volt egész fizetése meghagyásával nyugalmazni méltóztatott. — A' nagymélt. m. kir. udv. Kamara kebelbeli számvevői hivatalánál Kubesch Jánost számvevői tisztté, Schumpensa Györgyöt és Grabacsay Ferenczet ingrossistákká, Thaller Istvánt és Gero Lajost accessistákká, végre Bányay Antal és Ottrubay Antalt fizetéses practicansokká nevezé ki.

(Kir. kam. tud.).

Zágrábban e' hón. 11ikén Stöger József kánonok meghalt.

FRANCZIAORSZÁG.

Az amerikai szerződés ügyében azon hír is szárnyal, hogy a' király vagy legalább emberei nagy részét azon adósságoknak részökre vásárlák meg, 's a' nemzet által akarák azokat kifizettetni. — A' Temps csábító megkísértésekről szól a' seregnél azon hozzáadásal, hogy republicanus és carlista kerítők (emissaire) mentek oda Párisból azon elégtelenséget használni, mellyet a' hadminister utolsó rendszabási az ezredeken különösen az altiszteknél okoztak. A' Tribune tagadja, hogy a' carlista pártnak bármely része volna benne, minthogy a' sereg azzal rokonérmelmű nem lehet, de a' republicanus párttal igen is. A' Tribune folyvást ellenmondásokat közöl az emberjogok társasága különféle ágaitól, 's egyéb egyesületektől az egyesületi törvény ellen szóval az új ministerium különösen pedig Persil ellen, ki annak alap-képét fejezi ki, hevesen pattogva kikel. Hasonló értelemben szól a' többi oppositio lap is, 's mindnyája megegyezik abban, hogy Persil ur az új ministeriumban, mellyet Persil-ministeriumnak neveznek, fő szerepet játszand. — A' lyoni ministeri Courier azt mondja: Világos, hogy a' történetek 's kilátások új sorába lépünk, mellyek fejlődésével a' három év óta tartó krízis kifejlése össze van kötve. A' constitutionális monarchia eddig megelégtült azzal, hogy ellenálljon a' pártok agyarkodási 's megtámadásinak. Azonban e' pártok, a' törvényhozás hézagai kedveztével a' haza fenekébe bocsáták gyökereiket, 's most legnemesb erejét emésztik. Mit a' kormány eddig tehetett, abban állott, hogy a' gonoszt bizonyos körre szorítá, 's magát erősíté meg. Most azon vannak, hogy megtudják, ki lesz majd a' csatát győztes ura. A' szenvedő ellenállás rendszere megszűnik ezentul, 's a' cselekvő kezdődik. Ama' két törvény, (a' láptózsérek 's egyesületek elleni) két táborszemi viadal (Vorpostengefecht) volt, melly nem annyira fontos

magára nézve, mint azon túlerőre, (Uebermacht) mellyet a kormány általok a következő harezra nyer. A kormánynak most már hasonló elszántságot kell mutatnia cselekvésiben, mint szavaztában a kamara. A respublica ezentul csak halála nemét választhatja. Ha inkább erőszakos halált ohajt, csak lázadjon fel; ha pedig a lassu halált jobban szereti, csak nyugottan elvei jelességében bizakodjék. — Durham lordnak, 's Ellice, és Bowring uraknak (ez utólsó adott ki magyar költeményeket angol fordításban) Soult marsal helyett Pellet general mutatta meg a főhaditáratat Párisban. Az idegenek különösen a könyvtár gazdagságán csudálkoztak könyvekben, kéziratokban 's minden századbeli királyok 's nagy férfiak saját kézírásaikban, ugy szinte Baguetti csudálatos rajzolatán. Végre Napoleon császár parancsai 's levelezése gyűjteménye Aegyptusban, Olasz, Spanyol, Német 's Oroszországban vonták magokra figyelmeket, mellyeket a julius revolutio óta Pellet general gyűjtött össze.

Lyonban april 5dik, 9dik 's több napjain zenebona ütött ki, melly főképen az utólsó napokon vérengzővé vált. Kezdeté pedig következő vala: April 5kén az emberjogok társaságából hatot a februárban történt munkától eltiltás végett a törvényszék elé idéztek. Bizonyos irományban a fő ügyvédhez ugyanazon társaságnak mintegy 20 tagja azt kéré, hogy társaikkal együtt ítéltesse el. Már régen hívek, hogy ezen pör következtében nyugtalanságok fognak kiütni, 's most annál inkább félték sokan, mert a szép idő számos nézőt vala a terembe csődítendő. Az emberjogok társasága, mint azt egyik lyoni lap állítja, üléseit ezen nap maradókká nyilatkoztatá, a gyárlegények osztályaikban összegyűltek, de ugy hogy husz tagból öt a törvényterembe ment, öt a terem előtt állapodott meg, a többi tíz helyén maradt együtt. A hatóság az öröket megkettőzteté. Minthogy az idézettek 's tanuk kihallgatása sokáig tartott, kün a tömegekben támadt zavarás a terembe hatott, 's a hallgatóságot is fölzdítá, mire az elnök a dolgot zárt ajtóknál javasla folytatni, de azt a királyi ügyvéd elhárította. Midőn végre a főügyvéd vádját, az indézettek védelmét, 's az ítéletet szerdára balaszták, a teremben „nyilván az ügynek! semmi ajtózáras! kiáltások hallattak több felel. De az elfojtott bosszu a ház előtt még más kiáltásokra is fakadozott. Egyet a főügyvéd által kiállított tanuk közül, midőn a törvényházból kilépe, néhányan megbántottak,

kit azonban néhány ügyvéd, 's a körülállók nagy része ellenjeik kezeiből kiszabadítottak. Azonban a rendőrség vezérét megtámadták, ki a népet fenyegetéssel illeté. Tudták, hogy rendkeresztét az a novemberi nyugtalanságok alatt nyéré, ezt tehát 's vállrojtjait letépték. Midőn kardot vala rántani szándéka, azt kezéből kicsavarták, 's a Saomba (folyamba) vetették, 's tán őt is utána dobák vala, ha hirtelen egy házba, 's onnan tovább nem illant volna. Erre a kir. ügyvéd azt hívé, hogy a nyugtalanságot lecsilapíthatja, rendbiztosként öltözött fel, 's személyesen akará a három felszólítást a néphez felolvasni. Azonban egyet a körülállók közül a rendőr bántásában részvevőnek vélvén gallérjánál megragad, 's rendőr után kiált. mire a rendbiztosi köntösű kir. ügyvédet körbe fogák, hol igazán nagy veszélyben forgott, 's csak néhány józan közbenjárására menekhetett a törvényházba. Midőn azután sorkatonaság hivatott elő, az összetódult nép ezen kiáltással futa elibe: „Éljen a sorkatonaság! Éljen a 7ik ezred! Éljenek testvérink! A katonákkal kezét szoritának, és szüntelen sürgeték őket, dagnák bajonettjüket hüvelybe. Ez megtörtént; de azzal meg nem elégülvén azt is kívánák tudni: töltvék e a puskák? A katonák tehát puszkavesszejüket a csöbe ereszték, 's midőn az aczélt aczélon hallották csörrenni, a szomszéd kávéházakból asztalokat, székeket, ételt 's italt hozatának 's a katonaságot megvendéglék. Ez volt a dolog menete számos szemtanu vallomása szerint. Estve mély csend uralkodott, 's az őrjárók (patrouille) semmi csoportozásra sem bukkantak. April 6kán némi gyárlegényt temettek. Minthogy a novemberi lázadaskor vezérnek mondották ezt, valamennyi egyesület hivatalos vala temetésére, 's valóban tömérdek munkás jelent is meg. Számukat 10—15 ezerre teszik. Estve 8 óra felé több csoport húzódt el az utczákon a marseillaisét dalolva, és szüntelen kiáltozva: „Éljen a respublica! Le a zsarnokkal (tyannal)! Le a juste milieuvel!“ A Bulletin du soir april 9ról estve következő híreket közöl Lyonból: „Ma szerdán, t. i. 9én a gyárlegények pörét kellett volna folytatni, de Párisba telegraph által jött hírek szerint a zendítők e napon az apr. 5iki lázadás akarák megújítani; néhány barricadot (kőhalmazt) emeltek is, mellyet azonban a katonaság azonnal ostrommal vett meg. Nem sokára körülményesb rajzot adhatunk; azonban rendszabások tétettek, hogy minden új merészlet dugába düljön“ utánírás: Estve 5 $\frac{1}{2}$ kor: „Hir

jöve,
zendít
vék az
april 9
dikén
gyöng
barátk
's a
más n
városk
tek a
függ
nagy
takar
„E' p
res tö
11 óra
tott.
menet
álgyu
april.
rendk
győző
halma
foglat
óraig
A' ne
csatla
sülete
9ikén
az a l
kával
L
cziao
nemz
helyh
tehat
fejez
ny u
a' kir
miutá
zi me
volt
politi
— A
vél i
szán
kama
nemz
gyes
minis
uralk
nem
a' J
legit

jöve, hogy valamennyi pontot el akarának a' zendítők foglalni, de a' seregek ostrommal vevék azokat be. — Chamberyből jött hírek után ápril 9-ől: „Miután a' gyárlegények ellen ötödikén folyt pör alatt a' seregek némelly része gyöngének mutatkozott, sőt a' néppel összebarátkozott, a' főügyvéddel gonoszul bántak, 's a' törvényház egyik részét megrohanták, más nap azon ezred, melly e' példát adá, a' városból elküldetett. Lyoni hírek után 8-ól féltek a' következő naptól, mellyen az 5-kén felfüggesztett pört kelle majd folytatni. Sokan nagy félelemben voltak, és számos személy takarodott ki a' városból. Utánirás ápril 10-ől: „E' pillanatban jó híre, hogy Lyon tegnap véres történetek láthelye volt. A' harez reggeli 11 órakor kezdődött; 's álgudörgés is hallatott. Estve 7 órakor a' hir elindultával a' kimenetel még bizonytalan volt.“ — Csakugyan álgus ostrom 's csatarobaj-mezeje volt Lyon ápril. 9—11-ig, 36 óráiglan, de apr. 14-ikéről jött rendkívüli tudósítások szerint is a' katonaság győzött, a' bevett külvárosokat 's torladékhalmazokat (barricade) mindenütt ostrommal foglalván el, 's így a' csend és rendet ideig óráig biztosítván. Sok halott és sebesült van. A' nemzeti őrség önkényleg a' seregredekhez csatlakozott nagy szerencsére. — Az egyesületek elleni törvényt a' pairkamara ápril. 9-ikén 127 szóval 22 ellen egészen úgy, mint az a' követházból jött, elfogadta. — Jövő táskával többet.

Ezen év folytában, számolás után Franciaország választóji 460 követet, 750,000 nemzeti ör-tisztet, 's altisztet; és 100,000 helyhatósági tanácsost lesz választandó. Van tehát a' nemzetnek szép mezeje akaratját kifejezni. — Persil, Duchatel, Thiers, és Rigny uu. ápril. 4-ikén estve tették esküjüket le a' király kezébe. — A' Journal des Débats, miután az új ministeriumot jelenté, ezt jegyzi meg: „Következik ebből, hogy igazságunk volt hirtetni, hogy se a' külső, se a' belső politikai rendszeren változás nem történend. — A' ministerium, úgy mond egy párisi levél is, nem rendült meg, mert a' kamara nem szándékozott megbuktatni azt, 's tulajdonkép a' kamara uralkodik a' ministeriumon. A' párisi nemzeti őrség némileg a' kamarára tolá az egyesületi törvényt, kamara a' ministeriumra, ministerium a' királyra. A' kamara nem vágyik uralkodásra, mint egy angol parláment, hanem gátolásra, részint gazdálkodásból, részint a' Jacobinusoktoli félelem, 's gyűlölségből a' legitimisták ellen. A' király csak két em-

berre van tekintettel, Soult marsalra és Talleyrandra. Soultra talán azért, mert egyedül ő azon egyetlen férfi Franciaországban, kitől félnek, még is tisztelik. E' vastermészet a' serget féken tiszteletben tudja tartani; tartózkodva 's remélve közelítenek hozzá, mert várnak tőle, 's szigorúságát ismerik. Ő nem ismér kézsorongatást, (poignées de main) senkivel sem pajtás; a' kamarában ritkán beszél ugyan, de lelki ébrenségét soha nem veszti el, mindig hideg, 's nyájas leereszkedésű, csak marsal fizetéséhez ne nyuljanak. Azt úgy védi, mint oroszán. Nekem egymond senkire sincs neheztelése, „mily jobb barátok vagyunk a' világon“ szokta tisztársiról mondogatni. Érdekes őt urához, 's fejedelméhez ragaszkodásáról beszélni hallani, ő csupa hódolás. — Csak kötelességét ismeri. Ezen óriás bárány, e' tisztes oroszán valóban sehol és senki által még eddig fel nem fogott vagy nem rajzolt természet; valóságos pszichologiai különösségű tünemény. — Talleyrand a' doctrinaierek támasza. — Párisi levelek állítják, hogy mind Rigny, mind Roussin ur orosz-elleni politikát fognak üzni keleten. — Ujabb hírek szerint Lafayette gener. annyira felgyógyult, hogy ki is kocsizhat. — Mondják, a' király kemény szemrehányásokat tön ministereinek, midőn az új ministerium szerkezetén dolgoztak 's arra magok hatalmazták őt, szokott hunnyáskodásuk által. — Az új ministerium a' nyilvános vélemény egyik színének sem teszlik. — Leon ur Napoleon császár természetes fija a' st. Denisi nemzeti őrség osztálynokává nevezetett. —

A' Tribune martz. 31-ikén egy cikkely miatt az egyesületi törvényről törvényszék elé volt idézette, 's Lionne ur, a' kiadó, mint-hogy ismétlési vétekbe bukott, őt eszt. fogságra, 's 24,000 frank birságra íteltetett. — Ez utóbbi időkben Párisban néhány nemesítés (nemessé tétel) voná a' közönség figyelmét magára, t. i. Miguet báróból, v. Caballeroból Vigier gróffá lett 's ministeri követté. Már most, úgy mond a' Messenger, Persil marquis, Thiers és Barthe herczeg (czíme) nem maradhat ki többé. Ezen ohajtás egy részben már teljesült is, minthogy állítólag Thiers urat már bárónak is mondogatják. — Párisban ápril. 15-én, mintegy 15 igen szépen öltözött republicanus egyik külvárosból jöven mindegyik egy egy rongyszédőt vezetete karon fogva.

B E L G I U M.

Az allg. Z. Brüsseltől következő hirt ad az ottan történt zendülés okáról: Az orániai

herczegnek két palotája volt, mellyeket az idegen látogatók nem győztek eléggé csudálni. A' kormány azokat zárlat alá tevé, 's még most is az alatt vannak. E' zárlat, 's az épületek fentartási költségei eddig az ország kincstárából kerültek. De mivel a' statustól e' czim alatt vett kölcsön már 300,000 frankra ment, a' financzminister, hogy e' mennyiség nagyobbra ne szaporodjék, tanácsosabbnak tartá abból különféle ingó tárgyat, de mi nem a' lakbutorozásához, vagy ékesítéséhez tartozék, eladatni, hogy a' tett kiadások ez által fődöztessenek, 's a' kamarától e' végett jövődöre hitelt v. költségi meghatalmazást kérni szükség ne legyen. Ezen eladás igazlása végett a' polgári törvény-könyv egyik czikkelyére támaszkodtak. Az árverésre kitett tárgyak között igen jeles lovak is voltak, mellyeket az orániai hg nagy költséggel hozatott. A' megbukott dynastia emberei elvégzék magok között azok megvásárlását, hogy ez által a' herczegnek hódolásukat mutassák. A' szándék teljesedett. A' négy megvásárlott ló ára 20,000 frank volt. Az árverés után azok, kik e' gondolat létesítését intézék, részesekké akarék ebben tenni a' többi velök rokon politikai véleményüeket is. E' végre az orániai párt hirlapjaiban nemcsak itt Brüsszelben, hanem Gent, Lüttich 's Antwerpben is aláírások nyitattak. Az ívek megteltek, 's azokat az orangista lapok közre tevék. A' revolutio emberei azonnal mozgásba jövének. Néhány nap óta heves felszólítások szórattak szét, 's a' forrás csak hamar kitört. A' rendetlenséget azon kezdek, hogy az aláírók ellen tüzesen kikeltek, azokat az utczákon feltartóztatták, és saját kocsijokban meggyalázták. Az összecsdült rongyos csoport szemlélhetlen kéztől vezéreltetve Ursel herczeg lakása elé tódult 's miután azt pusztá falig feldulta, Ligne herczeg lakához rohant. Itt is mindent összezuzott, mindent az ablakon hányt ki, 's egy más dúló csoport az utcán azonnal ezer darabra tiprott. Miután a' falakon kívül egyéb nem maradt, azokat is le akarék dönteni. Katonáság csak akkor érkezett, miután pusztítás már két órán túl dühöngött. Szinte azon pillanatban érkezett a' király oda lóháton, kit számlálhatlan nép kísért. Kevés percz múlva mintegy jeladásra Trazegnies marquis lakára rohantak, hol az őrség daczára mindent összeromboltak. Délfelé Bethune gróf lakházát pusztították ki. Mondják, Lüttich 's Gentben hasonló rendetlenségektől tarthatni. A' Moniteur bel-

ge jelenti 9ről, hogy 7én Löwenben is ütöttek ki rendetlenségek. Néhány személy t. i. összeállott a' brüsseli utczában egy ház előtt, mellyet meg akartak támadni, köveket dobáltak az ablakokba, 's a' táblákat összezúzván már már a' házba valának betörendők, midőn a' felsőség fegyveres kézzel lépe föl, 's a' rohanók eltávoztak. — A' Moniteur belge jelenti, hogy Brüsszelben a' csend helyre állott. Már april 7ke minden legkisebb zavargás nélkül mult el. — Telvék a' hirlapok ezen napok iszonyító jelenetei előadásával. — A' Courier belge mondja april 8ról: „A' tegnapelőtti történetek meghaladják az 1831 martziusiakat. Kevésb mint 12 óra alatt tizenhat házat dultak fel. A' nap elején csak mintegy 300 pusztítót leheté látni, 's majd valamennyi feldult házat gyerkőczék rohanák meg. Mint az Indépendant beszéli, a' sorkatonaság beavatkozására néhány ember megsebesített, noha lövés nem történt; mert a' gyalogság csak feltüzött bajonnettel a' lovasság pedig kardját hüvelyében tartva járdalt, úgy szinte csak lobogó zászlóval a' polgári őrség szerte az utczákon. Voltak azonban sérültek 's holtak is, de ezen áldozatok önmagoknak tulajdoníthatják a' bajt, mert többnyire a' lehulló bútorok sebesítették vagy sujtották őket agyon. Így sebesített meg egy ember veszélyesen Caenaes ur házában egy darab butorral, mellyet az ablakból dobtak rá, Trazegnies ur háza előtt pedig egy lezuhanó pamlag ütött egy embert tüstént agyon. Jegyzésre méltó körülmény, mellyre az Indépendant figyelmeztet, hogy e' nyugtalanságok alatt a' népség nagyobb része csendes, és minden aggodalom nélkül volt. Az utczákon és sétahelyeken számosan gyültek össze mind a' két nemből; a' parkban fényes öltözetűeket is leheté látni, midőn néhány lépésnyire Ligne és Trazegnies hgek lakai dulatának. Sajnálta ugyan mindenki, de tudták, hogy a' pórság egyedül az aláírók ellen tör. Szerencse volt, hogy a' feldult házak tulajdonosai a' pusztításkor otthon nem voltak. Ursel hg, midőn lakát megrohanák, szólani akart ugyan a' néphez; de tudtára adák, vonuljon vissza, melly parancsolatnak azonnal engedelmeskedett is. E' zendülés alatt mintegy 114et fogtak el. Az Unio a' megsebesültek számát 30ra teszi. Az allg. Z. april 7ről beszéli, hogy a' dúlók, hihetlen szemességgel jártak el munkájokban. Némelly elpusztított házában, hol egyes osztályokban nem ki-jelölt személyek laktak, azokat egy ujjal sem

bánto
ugya
A' be
népet
Főte
szony
közt
att,
rang
fojto

laing
kiké
vue
siet,
látog
a' pó
„En
volar
távoz
riut B
veres
háza
az os
rait
ba er
volt,
A' p
lenne
lött m
velni.
ra m
doctr
melly
vuere
nem f
ségek
sültek
nagy
7ikén
ütött
300,0

latoka
kiado
ugy
hoz
e' tár
nyoss
rályné
status
megny

bántották, 's tulajdonukat megkímélték, míg ugyanazon házban minden mást összerongáltak. A' belügyek ministerét midőn csilapítgatná a' népet, egy valaki vas doronggal sujtá meg. Főtettesek 12—15 éves gyermekek, sőt aszszonyok is voltak. Midőn a' király a' tömegek közt megjelent, szóhoz sem jöhete a' zaj miatt, 's mindenütt „Éljen Leopold! Le az orangistákkal! Halált a' hollandiakra! kiáltások fojtották el minden szavát.“

Az Emancipatio szerint april. 8ról „Lalainig grófné háza is veszélyben forgott. Fija, kikét nap előtt Bécsből megérkezvén a' Bellevue vendégfogadóban szállott meg, anyjához siet, kit, mint mondják, régóta megszűnt vala látogatni. Már többen be is rohantak a' házba a' pórságból. Ő megnevezi magát, mondván: „Én hazafi vagyok, 's a' király képviselője voltam Bécsben“ 's erre a' dúlók rögtön eltávoztak. — Az Amsterdami Handelsblad szerint Brüsszelben a' dúlás kezdetekor 4000 fegyveres fő volt; különösen Trazegnies marq. háza előtt 200 lovag 's 300 gyalog állott, 's az ostromlók előrohantukkor a' katonaság sorait megnyitván a' népet nyugalmasan a' házba ereszté. Lüttichben april. 8ig még csend volt, 's reménylék, nem is fog háboríttatni. A' polgármester nyilatkozatá, hogy készebb lenne a' fegyveres polgárság homlokrendi előtt meghalni, mint a' tulajdon sértetését szívelni. — A' Lynx (orangista lap) 9ikén ujra megjelent, 's jelenti, hogy ő ugyanazon doctrinát (tan-t) fogja ezentul is pártolni, mellyet ezelőtt, de többé aláírás-ívet (a' Trevuere lovak visszaváltására) közhírré tenni nem fog. — Löwenben is hasonló rendetlenségeket akartak támasztani, de azok nem sülték el. Gentben a' brüsseli történet óta nagy forrongás uralkodik az alnépben. April. 7ikén ugyancsak Gentben iszonyu gyuladás ütött ki Casier ur ezukor-gyárában; kára 300,000 francra tétetik. —

SPANYOLORSZÁG.

„Mégfontolván a' különféle kölcsön-ajánlatokat, így szól az april. 1sőjén Madritban kiadott legújabb decretum, mellyek belföldi úgy mint idegen társaságok által a' kormányhoz nyújtattak; tekintetbe vevén továbbá az e' tárgyban eszközölhető legnagyobb nyilvánosságot, méltóztatott Ő Főlsége a' reg. királyné II. d. Izabella fens. leánya nevében a' status sürgető szükségei fődözésire kölcsönt megnyitni, mellyhöz járulásra a' bel- 's kül-

földi társaságok következő föltételek alatt járulhatnak: 1). A' kölcsön 200 millio real lesz (négy realt egy francra számítván); 2) erre ajánlásokat f. eszt. april. 30ikaig fogad el a' financz-ministerség, melly 3) azokat e' napon összeszedvén megvizsgálás miatt egy 3 személyből álló választottságnak adja ki 's ez véleményét a' kormánynak maj. 3ikán nyujtsa be. 4). A' kormány továbbá a' kormánytanács ítélete szerint az ajánlások közül a' legkedvezőbb föltételüt megválasztva, ezt azonnal Ő Főlségének bemutatja, hogy az azt benyújtott társasággal az egyezés köttessék meg. 5). Végre föltett szándéka a' kormánynak előterjeszteni a' közelgő cortes-gyűlésnek az eszközöket is, mellyek által jövendőben a' nemzeti hitel erősb alapokra állíttassék vissza.“ E' decretum, a' Messenger szerint, nagy tetszést nyert a' fővárosban, 's innen biztos reménnyel következteti, hogy e' kölcsönt magok a' belföldi tőkepezések vállalják föl; megjegyzi továbbá, hogy benne tétetik először nyilvános ígéret a' cortesek egybehívásáról. Ezen összehívás terve január óta szüntelen készül, valamennyi tanács, melly elibe meghányás miatt terjeszteték, kisebb nagyobb módosítást kívánt rajta, elannyira, hogy mikor a' terv közelebb a' ministeriumba visszakerült, az eredetiből már alig volt valami, ennél fogva tanácsosbna tarták inkább egy egészen újat hozni javaslatba, melly iránt azonban szinte nincs egyetértés. A' javaslat előbb „királyi statutum“, utóbb „pragmatica sanctio“ nevet viselt, a' boszus nép pedig egy más gúnynevet tűzött reá, alkotójáról las Amarillasról „el Estatuto Amarillo“ (sárga rendeletnek) nevezvén. Kihirdetését april. 15dikére várják. Szerinte a' proceresi méltóság csupán a' grandezznál 's magas nemességnél lesz firól fira szállandó. General Castannos az eltörlött castiliai fenső tanács elnöke, az ujdon alkotott, spanyolországi 's indiai királyi főtanács fejévé nevezteték. Galiczia főkapitánya Argus örbrigg által Vigónál egy angol hajó elfogatását jelenté, melly d. Carlos részére hadiszereket akart kiszállítani; 2500 puskát, 200 átalag kész töltést 's 180 hordó löport, ruhát 's a' t. szedtek el tőle. A' fővárosban ujjab carlosita összeesküvés nyomaibajutottak, mellynek következtésében Silva ügyvéd, Estehan földbirtokos, Soto general, és Estefani kamarás 's a' financztanács idősbike hadi törvényszék elibe állíttattak. Utóbbinak iromá-

nyai közt egyik saját kéziratú levelére akadtak d. Carlosnak, mellyben 5 személyből álló kormányt nevez ki, mint Toledo városban székezendőt. Minthogy maga Carlos a spanyol határoktól visszavonult, a Rodilféle rebesgetett expeditiót egy ideig elhalsztottnak gondolják. Martz. 30-án Estellanál kemény csata történt gen. Lorenzo seregei 's az alavai insurgensek közt, melly utóbbiakhoz a' navarraiak is társul csatlakoztak. Kimenetét bizonyosan még nem tudják, de azon körülmény, hogy Lorenzo sietős segedelmért küldte Pamplonába 's Quesada mindeu hadastul nyomban ment is, alaposan gyaníttatja a' királynéiak megveretését. Quesada, mondják, másnap Valcarlos mellett nagy csapást tön az ellenségen, 's minden foglyot, sőt sebesültet és beteget is, kik kezébe kerülhettek, helyben mingyárt meglövette. — Castor de Andechaga biscayai insurgens vezér martz. 20-án jegyzéket küldte a' francia consulhoz Bilbaoba, mellyben elmondván panaszát a' minap említett francia hajónak carlositákra történt lödözése ellen, végzetül azon kérdést teszi: mondaná meg a' francia consul ezen ellenséges bánás okait 's ehözképest azt is, valljon tehát ők (a' carlosiak) ezentul miképp tekintsek a' francia lobogót vizen és szárazon, ellenséginék é vagy barátinak avagy neutralisnak, hogy lépéseiket e' szerint kölcsönösen intézhessék. A' francia consul Regnaudin ur következőleg válaszolt: „Hajlom hinni, hogy a' francia hadihajó csupán kötelességét teljesíté 's azt tevő, mit lobogója becsülete kívánt. Most épen a' történet kitudásával foglalatostokodom, hogy felőle kormányomat körülményesen tudósíthassam, ez aztán majd tudni fogja, hol 's kitől követeljen bővebb fölvilágosítást.“ A' fentebb mondott spanyolországi és indiai új főtanács tagjai a' ministeri szakaszokhoz képest még következők: cultus és igazsági ministeriumhoz don Ramon Lopez Pelegrin, a' hadihoz marq. Espanna, tengerihez don Fernandez Navarrete, finanziahoz d. de Cordoba, belügyekéhez d. Moscoso d'Altamira, indiai 's gyarmatbeli hi-

vatalhoz d. Manuel de la Bodega, dékán d. E. Bardaxi. — Martz. 26-án ujra két rendelet adatott ki, kelve Aranjuezből, mellyek egyike zár alá rendeli mind azon egyháziak jövedelmét, kik hivataljokat elhagyják vagy hagyandják 's magokat a' felköltekhöz csatlának; másika pedig azon klastromok eltörlését parancsolja meg, mellyekben a' szerzetesek hadiszereket reggetnek carlosiak számára, vagy juttáikat befogadják, vagy magok a' szerzetbeli tagok is carlosiak.

S C H W E I Z.

A' Szávója elleni vállalkozásban részt vett 120 lengyel a' berni cantonkülönféle vidékeibe szállított, 's rendőrségi szoros felvigyázat alatt áll. A' kormánytanács engedelmével nélkül tanyájokról nem szabad távoznok. (Zaleskit, Antoninit, 's többeket Bernben, Hutwylben, 's Wangenben még is látták). A' lengyel biztosság april. 1-jétől fogva élelmökre semmi segedelmet sem nyújt többé, 's a' kormány kijelenté, hogy a' status sem fog a' febr. 10-iki tanács-végzés következtében többé fizetni. A' menekvők tehát tanácsosabbat nem tehetnek, mint hogy a' francia követnél utlevelet kérjenek 's eltakarodjanak, mert a' kormány is ezt kívánja. Utí költségről 's postakocsikon kényelmes elutazásról a' francia kormány gondoskodik nagylelkűleg. Ha kérnek utlevelet, kapnak. Angliában, meddig ingyen szállíttatnak, biztosítva felvételök.

G Ö R Ö G O R S Z Á G.

Otto király Naupliába érkezte évünnepét febr. 7-ikén nagy örömmel ülték meg. Ez alkalommal mindenik megfélemedezék sérelméről, félelméről 's gyűlölségéről, minden szív megnyílik az örömmek, 's a' megindulás lelkesedésig növekedett, midőn az ifju fejdelem a' kapu előtt ünneplésre gyűlt katonai 's polgári hatóságokhoz, a' tartományok küldött-ségihez, 's a' néphez görögül szólamlott meg, 's reményeit 's érzelmeit a' nemzet nyelvén mondá el a' nép előtt hangosan és messze érthetőleg. Az öröm, a' müzsika, a' táncz, 's végre a' világítás késő éjig tartott. —

A' gabona pesti piaczi ára april. 22-ikén 1834:

poz. m. val gar.	legjobb	közép	csékély	poz. m. val gar.	legjobb	közép	csékély
Tisztabuza	113 $\frac{1}{2}$	100	93 $\frac{1}{2}$	Zab	43 $\frac{1}{2}$	42	40
Kétszeres.	83 $\frac{1}{2}$	73 $\frac{1}{2}$	66 $\frac{1}{2}$	Köles	—	—	—
Rözs	56 $\frac{1}{2}$	53 $\frac{1}{2}$	50	Köleskása	—	—	—
Arpa	54 $\frac{1}{2}$	—	—	Kukoricza	56	53 $\frac{1}{2}$	—

P é n z k e l e t:

Bécs april. 19-ikén középár pengő pénzben			
Status 5 pC. kötel.	97 $\frac{1}{2}$	Bécs 2 $\frac{1}{2}$ pC. bankók.	57 $\frac{3}{4}$
„ 4 pC.	88 $\frac{1}{4}$	Kam. 2 $\frac{1}{2}$ pC. kötel.	—
„ 1820 ^{ki} köles.	201 $\frac{1}{2}$	Bankrészvény	1241 $\frac{1}{2}$
„ 1821 ^{ki} „	137 $\frac{1}{2}$	Cs. arany pCt. agio	2.

Szerkezteti Helmezy. Nyomtatja Landerer.